П/А 1143

ПЛАСТУН

„SKAUT“

ЧАСОПИС ПЛАСТОВОЂ МОЛОДЕЖИ.

Р. VIII. СЕПТ.—ОКТ. 1929. Ч. 1.

КНИГОПЕЧАТНЯ „СВОБОДА“ УЖГОРОД, УЛ. ЛУЧКАЯ

»ПЛАСТУН« часопис руських вôддѣлôв Союза Пластунôв Пôдкарпатскоѣ Руси. — Редаґує: Редакційна колеґія. — »Пластун« выходить кôнцем кождого мѣсяця кромѣ мѣсяцѣв юлія и авґуста, найменше вôсѣм разôв до рока. — Предплатне для пластунôв: 4 Кч за цѣлый рôчник; поодиноке число 50 гел. Для непластунôв предплатне за цѣлый рôчник: 8 Кч, поодиноке число: 1 Кч.

Администрація: *Юрко Бѣлей*, Ужгород. Заведеня глухонѣмых.
Отвѣчальный редактор: *Юліян Ревай*, Ужгород.

Бук, пл. 33. пл. курѣня:

НА РУИНАХ ТАБОРУ...

Тут пѣсня звенѣла, тут ватра горѣла,
Там шатра стояли, в них доля бувала.
Тут всѣм щастя було, душа оживала,
Тут ясная нôчка казочку шептала.
А там на горбочку смереки стояли,
И в зелень убранѣ нас всѣх чарували.
На вѣрнôй сторожѣ наш прапор стояв,
На добре й велике нас всѣх наставляв.
— — — — — — — — — —
Хвилины чудовѣ, чому вже минули?!
Чом лиш гарный спомин в серцях залишили?!
Не шумить смерека, як колись шумѣла,
Не звенить вже пѣсня, як колись звенѣла.
Хвилѣ золотіѣ, вернѣться, вернѣть,
Свого пластунчика трошки потѣшѣть!

1143

Гôдкова, ст. пл. розв.

На пращаня бр. проф. скавтм. Бачинського.

Подѣ послѣдных днѣв принесли болючу страту нашому пласту: вѣдомый й улюбленый пластовый провôдник бр. проф. скавтм. Бачинський мусѣв покинути Пôдк. Русь и взагалѣ републику.

Заслуги бр. проф. нам всѣм вѣдомѣ. Був це оден з перших орґанизаторôв пласту, ще з часу коли був професором в Севлюшѣ. Його молодецьке одушевленя идеями пласту потягало за собою десятки и сотки нашоѣ молодѣ, яка пôд єго проводом гортувалася пôд прапорами нашого Пласту. Бр. проф. Бачинський був справжній идеалист, який працював для идеѣ, не жалѣючи, анѣ часу, анѣ здоровля, а жертвуючи навѣть и власну еґзистенцію.

Згадаймо саму творчу иніціятиву бр. професора Бачинського. Вôн же организовав таборы, пластовѣ з'ѣзды, був

ЛЬВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
Ж-2256

дѣяльный и теоретично, выконував частѣ перегляды всѣх наших вôддѣлôв, всюды заохочуючи до працѣ и до вытревалости в нѣй. Можемо смѣло сказати, що сталося за послѣднѣ лѣта для добра пласту, це все посередна або безпосередна праця бр. Бачинського.

Згадаймо з яким оддушевленням приготовляв бр. проф. свôй пластовый вôддѣл на выступы пôдчас держ̨авных торжеств 28. жовтня, чи 7-ого марта.

Центральный комитет Союза ческослов. скавтôв оцѣнював єго працю, часто покликуючи єго на своѣ засѣданя, вôдносячися до него з повным признаням. Бр. проф. Бачинський домагався вôд всѣх нас строгого и консеквентного сповнюваня пластовых обовязкôв, бажаючи, щобы пласт выховав цвѣт и гордôсть нашоѣ молодѣ. Бр. Бачинський бажав собѣ, щобы пласт выховав характерный и свѣдомый кадр нашого народа, бо знав величезне моральне значѣня пласту. Яким сам був острый супроти иньших, таким був острый и супротив себе.

Бр. Бачинського межи нами не стало! Але, труды його працѣ принесуть заслуженѣ плоды. Память єго и дух єго як идеал пластуна буде все межи нами свѣтлом на блудных дорогах незавидноѣ сучасности. Бр. проф. Бачинський на все зôстанеся для нас взором Пластуна!

Канюк, ст. пл.:

Свѣтовый з'ѣзд пластунôв.

31. VII. до 13. VIII. 1929.

В великôм Anowe Park-у коло мѣста Birkenhead в Англíѣ вôдбувся цих вакацій великий з'ѣзд пластунôв всего свѣта — „World Jamboree." З'ѣхалося там около 55.000 пластунôв из понад 56. держав, щобы провести два тыжнѣ в великôм таборѣ и навязати знакомства з пластунами всего свѣту.

Цѣлый табор роздѣлено на вôсѣм частин, а тѣ знов на таборчики поодиноких народôв. В серединѣ табору була велика трибуна, перед котрою вôдбувався кождого дня перегляд пластунôв и рѣжнѣ выступы. Вôд середины табору вели спеціяльно поробленѣ улицѣ та улички по цѣлому таборѣ. Весь

табор робив вражѣня великого мѣста. Не бракувало склепôв, банкôв, реставрацій чи театру, телєфонôв чи водопроводôв.

Над тым всѣм панував повный порядок и точнôсть. И пôд тым оглядом треба подивляти анґлійцѣв, котрѣ орґанизуючи Женборі не забули за найменьшу дрôбницю. Достава харчѣв, пошты чи выдавання таборового часопису були найлучшими доказами цего.

Кождого дня вôдвѣдувала табор в великôм числѣ публика (нераз и 50.000 денно). З радостю на лицѣ, мимо сталого дощу, оглядали табор та знайомились з молодю. Так и видно було, що розумѣють значѣня Пласту и всѣми силами стараються пôдпирати його. (Далєко ще нашому громадянству до цего!)

Пластуны вôдвѣдували себе взаимно и старалися здобути як найбôльше приятелѣв мѣж иншими народами. И нераз можна було видѣти як на таборовôм »корзѣ» ишли в найбôльшôй згодѣ мурин, анґлієць, француз, нѣмець та американець. Всѣх их лучила одна велика пластова идея.

Вечером можна було видѣти в театрѣ выступы пластунôв рôжных народôв. Появлялися там и дикѣ австралійцѣ, хоробрѣ индіяны, чи чорнѣ индійцѣ из своими народными танцями и пѣснями.

И так можна сказати, що World Jamboree робило вражѣня правдивого Вавилона народôв, межи котрыми, з усмѣхом вдоволеня, проходжувався основник Пласту свѣтовый начальник — Бейден Поуель.

Причиною, що мы так низько и слабо стоимо, є те, що нам бракує вѣры в себе самых и в нашу творчу силу.

Канюк, ст. пл.:

Перший пл. инструкторський табор в Лугах.

III. Курѣнь ст. пл. им. О. Вахнянина в Празѣ орґанизував перший раз самостôйно инструкторський хлопячий табор в Лугах коло Свалявы пôд командою ст. пл. Скоба А. Шереґія. Табор був новѣстю для пластунôв, тож зôбралося в

нѣм 36. найлучших пластунôв из Праги, Ужгороду, Хусту и Мукачева.

Першѣ три днѣ присвячено розбудовѣ табору, а на четвертый приступлено до курсôв. Переведено курсы из слѣдженя, картоґрафіѣ, національных танцѣв, сиґнализуваня, астрономіѣ, першоѣ помочи з соматольоґією, спѣву и руханки з загально досыть добрым выслѣдом. До лучшого выслѣду бракувало у пластунôв бôльшого пластового знаня, на що повиннося звертати увагу в курѣннôй дѣяльности.

Замѣтною була острѣйша дисциплина по перше завевена в таборѣ. И на це повиннѣ звязковѣ и курѣннѣ звертати в будуччинѣ бôльшу увагу.

Кухнею опѣкувалася опѣкунка дѣвочого табору в Солочинѣ с. Береза, котрôй належиться велике признаня за так тяжку в таборѣ працю.

Бр. проф. Довбуш и цего року не забув за нас и як в минулих роках, так и тепер вôдсвѣжував нас своєю руханкою и забавами, а бр. уч. Куцин прямо не дав хвилины спокою спѣвакам.

Вôдбулося пару менших прогульок в околицю, а бôльша (пятидневна) на з'ѣзд до Ворочова и Ужгороду.

Табор вôдвѣдало 156 гостей, мѣж котрыми часто вытали мы бр. реф. Ю. Ревая, як и б. жупн. звѣт. дир. А. Алисьдили часто в одвѣдины.

Разом пробули пластуны в таборы 524 днѣв. На одного припадало 14 днѣв. Пересѣчно було в таборѣ 22 пластунôв. Найбôльше було з 3. Курѣня ст. пл. в Празѣ, бо 10 пластунôв. Снѣдань выдано 667, обѣдôв 745, вечер 702.

Оплата выносила 6 Кч. денно. Касовый оборот выносив 12.195·75 Кч, при чому остався малый дефицит.

Щира подяка належиться опѣкунови табору скавтм. Л. Бачинському, котрый не жалѣючи труду, як найчастѣйше появлявся мѣж нами и служив нам стало цѣнными порадами.

Глупъ творять прямо подавляючу бôльшôсть на цълôм широкôм свѣтѣ. Однак не може бути нѣколи й нѣгде добре, щобы глупъ панували над хитрыми. (Ibsen).

Хто шукає правды, не смѣє числити голосôв.

И. Кедюлич, курѣнный:

Звѣт

дѣяльности пл. курѣня им. О. Вахнянина при Торговельнôй Академіѣ в Мукачевѣ за шк. пôк 1928/29.

Курѣнь розпочав свою дѣяльнôсть з початком вересня 1928 р.

Провôдником курѣня був бр. Микола Павлюк. Протягом шк. року було пластовых сходин 21., на котрых приготовлялися пластуны до I. и II. испыту.

Всѣх пластунôв було 28. З того з I. испытом 15, а з II 13. пластунôв.

Перший пластовый испыт вôдбувся 20. IV. 1929, а другий 25. V. с. р.

Всѣ заприсягненѣ и реґистрованѣ.

Дня 18. V. с. р. вôдбулося пластове свято присяги. Пластунôв присягло 14. Пôсля присяги пластуны выставляли комедію »Свѣдки« — одноактôвку.

Пластуны приготовлялися и вôдôграли в селѣ Пудгородѣ комедію »Бурлака« — на 5 дѣй.

З нагоди 68 рôчниць смерти Т. Шевченка пластуны улаштовали окреме свято.

Курѣнь брав участь и в державных святах.

Пôдчас шк. р. вôдбулися 3 великѣ прогульки. Перша була 2 денна до Коропця—Лалова—Радванки—Шôстрялова—Борбова, яка вôдбулася пôд проводом М. Баботы. Друга прогулька була до Ужгороду на свято вôдкрытя »Народного Дому«. Третя пл. прогулька була до Чинадѣєва, де вôдбувся II. пл. испыт.

На кôнцевых загальных сходинах выбрано нову команду курѣня на шк. рôк 1929—30. Курѣный: Иван Кедюлич. Судя: И. Келнер. Скарбник: А. Мальчицький. Дѣловод: Шôдмалôвський. Библіотекарь: М. Леньо. Господарь: А. Орловський.

До розвитку пласту причинюєся також дирекція школы, яка дозволяє пластунам сходитися в будинку Академіѣ.

Мукачево, 5. VI. с. р.

Суґестія, вмовлюваня, концентрація, — це приряды, якими выробляєся форма нашого життя, приряды якими мы можемо осягнути, чого лише серце забажає.

Звѣт

дѣяльности пл. курѣня им. Чечеля ч. 38. в Дравцях.

Пластова дѣяльнôсть почалася 1. януара 1928. Провôдником оддѣлу був бр. Микола Товт. Членôв з початку року було 20. Из того 1 з II. пл. испытом, 19 без испыту. Пôзнѣйше 6 пл. зложило I. пл. испыт 7. III. 1928. а 6 I. пл. испыт 14. III. 1928. Всѣ реґистрованѣ.

Курѣнь був подѣленый на 2 гутрки.

Всѣх сходин було 25.

1. Оддѣл мав в касѣ 300 Кч.

2. Бібліотека має 50 книжок на суму 120 Кч.

3. Звѣт касіеря на кôнцевых сходинах 20. XII. 1928. такий: в касѣ було 30 Кч.

4. Зроблено 5 пôвденных прогульок.

6. До оддѣлу приходять часописы »Пластун«, »Ми молодѣ«, »Молоде життя.«

7. Сходинами дня 7. II. 1928. выбрано пластову команду на рôк 1928. а то: сот. М. Товт, заст. М. Небесник, прокр. Пайкош, скарбник Е. Петрик, писарь Е. Штефко, господарь А. Гаврила, бібліотекар П. Андрейчик. Дирекція народноѣ школы позволяє пластовому оддѣлови робити сходины в народнôй школѣ.

Дравцѣ 26. V. 1929.

Микола Товт,
курѣнный.

Микола Небесник,
писар.

Конкурс.

Отсим розписує редакція »Пластуна« конкурс на дотепно й весело написаний опис житя в пластовому таборѣ. Опис не може бути довший як на двѣ печатанѣ стороны »Пластуна«. Ґумор не може полягати на высмѣваню товаришѣв.

За найкрасший, найвеселѣйший опис, який редакція выпечатає, выплатить 30 Кч. нагороды.

Присилати до дня 15. XI. с. р.

Вѣрь в себе усею силою. Коли ты не вѣриш, не повѣрять и другіе.

Вытревалôсть є тайною осягнення всего.

М. Пôдкарпатенко:

Сходины в Хустѣ.

Дня 8. IX. с. р. хустскѣ пластуны скликали першѣ сходины.

Сходины вôдбулися в повному порядку. Подано звѣты з обох таборôв. У Ворочѣвському таборѣ вызначився малый 9 рôчный пластун М. Джумурат, який декôлька разôв мав на свойому шатрѣ прапор чистоты, а далѣ склав I. пл. испыт з вызначенням. На сходинах выбрано нового сотника (Ев. Мацка. — Скоб).

Старый сотник бр. Штефуца похилив голову. Може тому, що його позбавлено сотничого титула? Йому жаль покидати пластунôв, з якими працював вôд заложеня вôддѣлу, а тепер мусить их покинуть. — »Не журися, брате! Буде все в порядку, коли будеш працювати. Тебе жде тяжка праця по скôнченю ґимназіѣ. Тепер нарôд перед тобою. З молоду починай працювати, щоб не було пôзно почати.«

— Так! Пôчну! Буду працювати, за добро нашого Пôдкарпаття й за щастя народу! — це його власнѣ слова, якими заохочував себе и нас. — Пращай, любый сотнику!

Усмѣх на устах спричинює усмѣх на серцѣ.

Все будь веселый! Усмѣхайся! Добрый смѣх є найлѣпшою медециною.

Др. В. Бирчак:

Над Чорне море.

До тепер таборували нашѣ пластуны усе в наших горах. На слѣдуючѣ феріѣ пропоную, щобы коли вже не всѣ, то хоч частиня наших пластунôв таборувала на побережу Чорного моря в Болгаріѣ.

Коли я був в 1927-ому роцѣ в Болгаріѣ, бачив в Варнѣ (70000 жителѣв) и колô Варны в Евксіноґрадѣ (де є палата болгарського царя), в Монастырѣ и в Ґалатѣ над Чорным морем таборы болгарських, чеських и нѣмецьких хлопячих и дѣвочих таборôв. Ось тодѣ и зродилася в мене думка, щоб повести акцію, абы й нашѣ руськѣ пластуны поѣхали табо-

рувати над Чорне море. Сю думку порушую вже нынѣ з тых причин, щоб знати як богато пластунôв выѣхалобы над Чорне море, щобы тѣ, що схотять ѣхати, мали час придбати повный однострôй и зôбрати потрѣбнѣ грошѣ, вкôнци щобы був час выстаратися через »Союз пластунôв« в Празѣ о знижки на заграничных желѣзницях и кораблах.

Дорога велабы: Ужгород—Чоп—Нове мѣсто—Будапешт. З Будапешту на кораблѣ Дунаєм вниз до Руссе (3-4 дневна дорога), з Руссе до Варны (9 годин). Назад лѣпше вертати такою дорогою: Варна—Руссе, переѣхати Дунаєм до Дюрдю (Румунія), а з Дюрдю через Букарешт—Галмі до Ужгороду. Вгору Дунаєм ѣде корабель поволи и з Руссе до Будапешту ѣде 4—5 днѣв. Желѣзницею через Букарешт ѣдеся 2 днѣ.

В Болгаріѣ пластова орґанізація стоить высоко и Союз болгарських пластунôв поможе нам вышукати одповѣднѣ мѣсця та служити буде порадою. Додам, що в 1927. р. було в Варнѣ звиж 600 мѣсцевых пластунôв, их командантом був командант варненськоѣ пристанѣ.

Побереже Чорного моря бѣля Варны надаєся добре до таборованя, кілометрами тягнеться тут пѣскове побереже, вода при березѣ не глибока, небо погôдне. (В 1927 р. в часѣ вôд 20/7—20/8 був всего один день слотливый, що не мож було купатися в морѣ). На побережу ростуть полудневѣ овочѣ виноград, міґдалы и т. п.

Валюта в Болгаріѣ низька, 1 Кч. = 4 левы. В реставраціях бѣля моря мож дôстати »menu« (снѣданя обѣд, вечера) за 50 левôв = 12·50 Кч. Отже в таборѣ выносив бы харч денно приблизно 10 Кч. На мѣсяць = 300 Кч. Колиб выстаранося знижки на корабель (Будапешт—Руссе) и на заграничнѣ желѣзницѣ и віза на пашпортах, подорож коштувала бы туды и назад около 300 Кч. До того требаб дочислити кошты прохарчованя в дорозѣ (7 днѣв) около 100 Кч, разом требаб отже мати найменьше 700 Кч. Кажу: найменьше, бо в дорозѣ треба мати усе бôльше грошей, як выказує обрахунок дома. Додам, що на чужу помôч, або якубудь пôдпору не мож надѣятися.

Кромѣ морських купелей — добра нагода звидѣти славянський край! Отже подумайте, поговорѣть з родичами и самѣ щадѣть грошѣ. Коли хто рѣшиться, подавай до 15 новембра с. р. своє имя на мою адресу.

Маючи приближне число пластунôв, що хотять над Чорным морем таборувати, передам справу »Краєвôй Пластовôй Старшинѣ« в Ужгородѣ а К. П. С, порушить справу через »Союз пластунôв« в Празѣ.

Ужгород, 19. X. 1929.

Десять заповѣдей японськоѣ дитины.

В народных школах Краѣны Сходячого Сонця починають дѣти вôд вывчення оцих заповѣдей. В них говориться про чесноты, яких японець придержується до смерти. Они є вѣрною вôдбиткою моральных понять японцѣв. В ориґіналѣ мають они форму пѣснѣ з легкою народною мельодією.

Ось они:

1. Основою чеснот є вѣрнôсть супроти цѣсаря своєѣ націѣ. Батькôвщинѣ служи з самовôдреченям, якого нѣщо зломити не зумѣє.

2. Люби родичѣв цѣлым серцем и тям, що они так само тебе люблять.

3. Братя и сестры повиннѣ любитися обопôльно и жити из собою в згодѣ.

3. Помагай ближним. Поборюй кожде зло. Однаково вôдносися до кождого земляка як и до приятеля.

5. Выстерѣгайся облуды — це початок мудрости.

6. Студѣюючи минувшину, — спôзнаєш теперѣшнє.

7. Милосердися над нещасливыми й покривджеными земляками. Помагай ѣм з усеѣ силы.

8. Недуга входить до тѣла через уста. Будь отже обережный в ѣжѣ й питю.

9. Зберѣгай благороднѣ почуваня и далеко сягаючу амбіцію, хочбы ты був лише на найскромнѣщому становищи.

10. Збережи вѣрно предкôвськѣ правила про чесноту твоєѣ рôднѣ и твойого дому.

Подав: *Буйтур.* — Нове Життя.

До вôдважных свѣт належить.

Сила волѣ — убиває страх.

Ты є тым по бôльшôй части, чим по твоѣй думцѣ ты є.

М. Вайда, пл. провôдник 33. вôдд.:

Пласт (скавт).

Пласт (скавт) є одна з найкращих орґанизацій, є найздоровѣйше, всесторонно-хосенне выховання молодѣ, про що нынѣ переконався цѣлый культурный свѣт. Нынѣ вже нема культурноѣ краины, деб не була пластова орґанизація. Добру хосенну и неодмѣно для народа потрѣбну пластову идею приняв кожный культурный нарôд и стараєся завести єѣ в своих краях.

Всѣм вѣдомо, що пластовым обовязком є выховати молодь на добрых, чесных, справедливых, до житя способных громадян. Такѣ громадяне (горожане-люде), якѣ почували бы себе щасливыми и такими могли бы зробити и других, своих товаришѣв, свôй нарôд.

Пласт (скавт) выховує молодь в тôм напрямѣ, щобы плекати и скрѣпити в молодѣжи физичнѣ силы и щобы вщѣпити в них любов до всего свого, власно-рôдного. Дальшим обовязком пласту (скавту) є вытворити в молодѣжи, як в будучôм поколѣню, почутя вôдповѣдальности, почутя точности и правды.

Слѣдуючим обовязком пласту (скавту) є щобы пластун словом, дѣлом и примѣром, щирою, солидною працею, щирым и добрым серцем та молодечим завзятєм навчав свôй рôдный любый народ всего доброго а також щобы видвигав людство а головно свôй народ из найстрашнѣйшоѣ и найбôльшоѣ небезпеки, яка грозить вôд алькоголю (питя) и вôд никотины (куреня).

Пластун (скавт) це тип нового поколѣня, яке хоче для себе постановити, збудовати нову тверду, всесторонно хосенну дорогу, щоб по нѣй повести весь свôй народ.

Дальшим пластовым обовязком є выховати селянина (хлопа) на свѣдомого и вôдважного сына своеѣ нациѣ и оборонця рôдного краю.

А що головне и в нас дуже, а дуже потрѣбне, защѣпити до наших селян, до нашого рôдного народу, *жертволюбнôсть, гордôсть, пошану,* любов и почутє *своєѣ національноѣ чести!* Дальше щобы кожному селянинови и товаришови и всѣм своѣм показати свѣтло правды — сказати єму: хто вôн, яких батькôв сын!

Пластуны повиннѣ вытворяти великѣ, сильнѣ непереможнѣ кадры — свѣдомых сынôв народа и перенятых загальным духом и певных в побѣду крашоѣ долѣ рôдного народу и рôдного краю.

Про пластову орґанизацію молодѣ, оден наш славный выдатный *украинський* письменик Д. Донцов каже: ... »Налiть залѣза в серця молодого поколiння і стали в його душу. Щоби коли прийде час на новi перегони народів — нацiя могла виступити на арену не з печатню рабства, а з гордо пiднесеним чолом до гори...« (Юнацтво і Пласт).

И цю пластову идею мусять вже раз зрозумѣти не тôльки пластуны але и иншѣ, а головно народнѣ учителѣ. Учителѣ повиниѣ взяти на себе задачу основаня хосенных для цѣлого народу и краю пластовых орґанизацій.

И над сим пластовым выхованєм молодѣ повиннѣ бы учителѣ глибше подумати. Бо перед кожным вѣрным сыном краю и рôдного народу повинна бути актуальна правда: *Молодь це будучнôсть нацiї.*

Нехай жие пластова идея!

Хто одгадає?

Кого мож назвати найдавнѣйшим руським пластуном? Описати, що вôн зробив и подати єго вѣрну характеристику, За добру розвязку дає редакцiя нагороду в высотѣ 30 корон. Коли прийде бôльше вôдповѣдей, выбере редакцiя найлѣпшу и выпечатає в »Пластунѣ«.

Час надсиланя вôдповѣдей до д. 15. новембра с. р.

Всесвѣтна исторія — це в основѣ исторія великих людських дѣєвых людей. Вони були провôдниками людства, форматорами, зразками и в широкôм розумѣню творцями всього того, що широкий загал людей успѣв зробити, або досягнути. Все, що бачимо довершеного в свѣтѣ — це тôльки зверхный матеріяльный выслѣд, практичне здѣйсненя й оли-цетвореня думки, що жила у великих людей, посланых на свѣт. Душа всеѣ свѣтовоѣ исторіѣ — по правдѣ — це их исторія (Керляйль).

Дѣйсный ты — твôй ум.

ЧАСТЬ УРЯДОВА

Вѣсти К. П. С.

Короткий вытяг з протоколу К. П. С.

На пластовôм засѣданю пôд предсѣдництвом бр. референта (краєвого звѣтодавця Союза), котре вôдбулося дня 29. вересня с. р. була выбрана Краєва Пластова Старшина для руських оддѣлôв.

Выбраными були:

1. Заступником краєвого звѣтодавця Микола Бабота, урядник Пôдкарп. Банку.
2. Организаційним и господарским референтом Иван Роман, урядник Пôдкарп. Банку.
3. Культурним референтом Евгеній Шерегій, адвокат, помôчник у Дра М. Бращайка.
4. Пресовим референтом Франц Агій, фаховий учитель.
5. Испытовим референтом проф. Михайло Велигорський, урядник Пôдкарп. Банку.
6. Спортовим референтом Юрко Бѣлей, учитель.
7. Таборовим референтом Богдан Алискевич, студент. в Ужгородѣ.
8. Касієром Кость Кулаченко, урядник Т-ва »Уніо«

Засѣданя вôдбуваються кождого другого понедѣлка.

(Организаційний реф.)

План культурноѣ дѣяльности.

1. Кождый вôддѣл упорядкує свою бібліотеку, провѣрить спис книжок, стягне выпозыченѣ книжки попереднього року — коли того до тепер не зробив! — и про выслѣд провѣрки здасть нам звѣт. Просимо подати теж часописи, якѣ приходять до вôддѣлу. Коли котрый вôддѣл ще не має своєѣ бібліотеки, або треба вже истнуючу розширити, треба приступити до заложеня, зглядно до розширеня бібліотеки дорогою купна, або збѣрки.
2. О часописи мусять постаратися особливо тѣ вôддѣлы, котрѣ мають домôвки, щобы тым способом оживити сходины.
3. Команда кождого вôддѣла має постаритися, щобы

вôдбулися реферaты на пластовѣ темы. Сѣ реферaты слѣд читати не тôлько перед пластунами, але на вôдкрытых сходинах — для публики, бо сим поширяєся идея пластова и може собѣ кождый вôддѣл придбати пару прихильникôв.

4. Кождый вôддѣл має старатися, щобы хоч раз-два выступив и публично чи то з выставою, чи з концертом, бо 1) пласт має бути всесторонным, 2) праця, яка переводиться на сходинах є знаною тôлько перед членами вôддѣла, а ширша публика не знає про дѣяльнôсть даного вôддѣла нѣчо. Родичѣ особливо молодших пластунôв цѣкавѣ, що там их дѣти научилися.

5. Бажаным було бы, щобы в мѣстах, де є бôльше пластовых вôддѣлôв, зробили деякѣ вôддѣлы вечѣрки братаня, де зôйшли-б ся члены одного и другого вôддѣла, поговорили бы мѣж собою, бо суть вôддѣлы в деяких мѣстах, якѣ абсолютно не знаються з тамошным другим руським вôддѣлом. Як се є так, то де має показатись те пластове братерство, про яке мы стôльки чуємо на сходинах и читаємо в пластовых книжках.

6. Було бы бажаным, щоб кождый вôддѣл мав свôй хор — хоч бы и маленький. Так само було бы добре заложити орхестру. Ноты на орхестру можна замовити у культ. референта.

7. Про публичнѣ выступы поодиноких вôддѣлôв (концерты, выставы, вôдчиты) проситься по можливости наперед повѣдомити нас, щобы евентуально мôг хто з управы поѣхати.

8. Прочитанѣ реферaты переховати в бібліотецѣ вôддѣла, а выказ вже вôдбутых публичных выступôв переслати нам.

Культ. референт.

Обѣжник ч. 1.

Начинаєся новый учебный рôк а з ним по вакаційному вôдпочинку и нова праця у пластовых вôддѣлах. Тѣ, що таборовали, загартованѣ пластовым духом повиннѣ розвинути як найбôльшу пластову чиннôсть а тѣ, що не могли бути в таборѣ, вже од тепер повиннѣ приготовлятися до табору в слѣдуючôм роцѣ. Перед всѣми най мерегтить свята пластова идея и єѣ поширеня мѣж нашою молодю. Сей рôк

най послужить для укрѣпленя старых наших пластовых вôддѣлôв и заложеня новых та придбаня новых членôв и прихильникôв Пласту.

Всѣ до пластовоѣ працѣ! Наша воля най буде: *сильна.* Наше становище: *на раз занятôм становищи держъмся крпъпко и здобуваймо новъ!* У всѣм будьмо: *обережнъ,* а що придѣлено нам до сповненя, то выконуймо: *быстро.*

Подаєся всѣм вôддѣлам до вѣдомости, що Краєва пластова Старшина почала свою дѣяльнôсть днем 1. жовтня (октобра) 1929.

Тому взывається всѣх провôдникôв вôддѣлôв и всѣх окружных звѣтодавцѣв, щобы з своими запитами чи просьбами звертались прямо на поодиноких референтôв, котрѣ обовязанѣ всѣ справы в найкоротшôм часѣ полагоджовати.

Старшина пластова, на чолѣ котроѣ стоить краєвый звѣтодавець, складаєся з таких референтôв:

1. Заступник краєвого звѣтодавця (дотеперѣшнього референта).
2. Референт орґанизаційных и господарских справ.
3. Референт культурных дѣл.
4. Пресовый референт.
5. Испытовый референт.
6. Спортовый референт.
7. Таборовый референт.
8. Скарбник.

До працѣ! СКОБ.

Краєвый звѣтодавець Союза Пластунôв:
П. Р.

Обѣжник ч. 2.

Взываю всѣх курѣнных, щобы як найскорше предложили чвертьрôчнѣ звѣты дѣяльности пластового курѣня за 3 чверть, т. є вôд 20. VI — I. X.

Звѣт не треба писати так, як писалося до тепер, лише выповнити формуляр, котрый заслано кождому курѣневи. Писати чорнилом або на машинѣ. Так само выповнити другий формуляр — звѣт економичный и заслати оба разом.

Рôвночасно з звѣтами має кождый курѣнный предло-

жити свôй житєпис, котрый має мѣстити в собѣ дату народженя, державну приналежнôсть, занятя, час пластовоѣ службы и час службы дѣловодчиком.

Орґанизаційно-економичный референт.

Выстава в Хустѣ.

Надѣючися, що часопись »Пластун« дасть до вѣдома нашим братям и сестрам коротку вѣсть о нашôй дѣяльности, мы заявляємо хоч правда: не так блискучу и славну вѣсть, но по нашим силам.

Вечером 7. IV. 29 пластуны 19. вôддѣла им. Корятовича при держ. реф. реаль. ґимназіѣ в Хустѣ дали при помочи 4-ох пластунок 18. вôд. при горож. школѣ »пластову выставу«. Публика вертала з театру зовсѣм задоволена выставою комедій: »Якѣ хорѣ — такѣ докторы« и »Заручины по смерти«.

Задоволеня и прихильну критику можна було читати в Ґазетѣ: »Maramoroš«.

В грѣ вызначитися: »*Александер Сливка*« — Рак, що передав з першоѣ комедіѣ живый характер скупого, лѣнивого Петра Барана и з другоѣ комедіѣ мѣщанина Федоренка. — *Михайло Штефуца* дуже красно вôдограв в першôй комедіѣ Володка (лже Рѣпака) и в другôй не меньше успѣшно Серґія, сына Федоренка. Тудовший Василь грав дѣйсно правдивого Рѣпака в першôй комедіѣ. Вôн грав так енерґично, що дѣйсно на сценѣ налякав Ивася (Сѣча) и Катрусю (Параничку), котроѣ сестра Емма тоже брала участь в обох комедіях.

З дѣвчат найкрасше грали: Рубиновичова Окс. — скупу вдову Квашницьку в другôй комедіѣ и Чик Зузана — Соню дочку П. Барана в першôй комедіѣ. Тадея Кульчицького в першôй комедіѣ грав М. Ґендич, дуже успѣшно грав Тонька в другôй комедіѣ великий жартун Е. Мацко. Помôчною особою була М. Сѣч (не пластунка).

Єсли кому не любилося — просимо выбачити сей перший раз, другим разом просимо знов прийти и бути певным, що пôйде о много лѣпше! — *Скоб!*

Переписка редакцiѣ.

1. *»Грôзный вартовый«.* Драму не так легко написати. То що поодинокѣ особы говорять, то не є ще драма. В драмѣ муситъ бути представлена подѣя, вона *мусить дѣятися* перед нашими очами. Не маючи 4 и 5 дѣѣ, не можемо выдавати суду про неѣ як цѣлôсть. И Ты, брате, зле робиш, коли посилаєш нам три першѣ дѣѣ, а 4 и 5. щойно думаєш писати. А як при писаню 5-оѣ дѣѣ схочеш що змѣнити в 1-ôй? Не спѣши!

2. *Поезія выссана из палця, а не из серця:*

Давно зайшов мѣсяць
И луч изза гор,
Глядить ще як злодій
На сплячий табор.

Коли в Тебе, брате, є такий палець, що з него можe выссати такѣ нелогiчнѣ вѣршѣ — то утни його. Мѣсяць зайшов хиба *за горы*, а не *изза гор.* Що це за *луч?* И як може глядѣти, як вже давно зайшов?

Збуди в собѣ самокритику!

Окружна пластова старшина просить всѣх пластунôв, головно старших провôдникôв, щобы занялися збôркою чеських та инших почтовых марок и пересилали их безпосередно на адресу: Ю. Бѣлей, Ужгород. Заведеня глухонѣмых.

Увага! **Новость!** **Увага!**

Выйшов накладом »Педаґоґичного Товариства«

Мадярсько-Руський Словарь

Замовити можно у **Педаґоґичного Товариства« в Ужгородѣ.** — Цѣна **60** Кч.